

A Bizottság jelentése a 2006-os évre vonatkozó élelmiszer-besugárzásról

(2008/C 282/04)

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerekre és élelmiszer-összetevőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1999. február 22-i 1999/2/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamoknak minden évben el kell juttatniuk a Bizottsághoz:

– a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriái és mennyiségei, valamint az alkalmazott dózis tekintetében,

valamint

– a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit és a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

2006-ban 10 tagállamban működött engedélyezett, besugárzást végző létesítmény. E tagállamok mindegyike eljuttatta a kért információt a kezelt élelmiszerek kategóriái, mennyiségei, illetve a dózisok tekintetében. Az Európai Unióban 2006 folyamán 15 058 tonna élelmiszert kezeltek besugárzással.

18 tagállam számolt be a forgalomba hozott élelmiszerek ellenőrzéséről. 2006-ban összesen 6 386 élelmiszermintát ellenőriztek. A forgalomban lévő termékek 3,3 %-át kezelték illegálisan besugárzással és/vagy nem látták el címkével.

A jogsértések egyenletlenül oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. Mindent egybevetve az étrendkiegészítők (Németországban, Finnországban és az Egyesült Királyságban), valamint a levesek és a szósok (Németország) termékkategóriákban fordult elő a legtöbb jogsértés. A Németországban talált, az előírásoknak nem megfelelő minták száma az „ázsiai tésztábol készült falatkák” kategóriában jelentősen csökkent (a 2005. évi 37 %-ról 2006-ban 5 %-ra).

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a minták kiválasztásával és az alkalmazott analitikai módszerek hatékonyságával magyarázhatók.

1. JOGALAP ÉS HÁTTÉR

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok minden évben kötelesek eljuttatni a Bizottsághoz:

– a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit, különösen a kezelt termékek kategóriái és mennyiségei, valamint az alkalmazott dózis tekintetében,

valamint

– a termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményeit és a besugárzott élelmiszerek kimutatására használt módszereket.

A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi az eredményeket éves jelentések formájában.

E jelentés a 2006. január 1. és a 2006. december 31. közötti időszakra terjed ki.

Az élelmiszer-besugárzás általános szempontjairól az Európai Bizottság Egészség- és Fogyasztóügyi Főigazgatóságának honlapján⁽²⁾ áll rendelkezésre további információ.

1.1. Besugárzást végző létesítmények

Az 1999/2/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében csak az engedélyezett, besugárzást végző létesítményekben kezelhetik az élelmiszereket besugárzással. Az Európai Unióban található létesítményeket a tagállamok illetékes hatóságai engedélyezik⁽³⁾. A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot az engedélyezett, besugárzást végző létesítményeiről (7. cikk (1) bekezdése).

A Bizottság közzétette a tagállamokban engedélyezett létesítmények jegyzékét⁽³⁾.

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 16. o.

⁽²⁾ http://europa.eu.int/comm/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

⁽³⁾ HL C 187., 2003.8.7., 13. o.

1.2. Besugárzott élelmiszerek

Az EU-ban engedélyezett a szárított aromás fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők besugárzása (az ionizáló sugárzással kezelt élelmiszerek és élelmiszer-összetevők közösségi listájának megállapításáról szóló, 1999. február 22-i 1999/3/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾). Továbbá hét tagállam jelentette be, hogy az 1999/2/EK irányelv 4. cikke (4) bekezdésével összhangban fenntartja nemzeti engedélyeit egyes élelmiszerekre vonatkozóan. A nemzeti engedélyek jegyzékét a Bizottság közzétette⁽²⁾.

Az 1999/2/EK irányelv 6. cikke szerint valamennyi besugárzott élelmiszert, illetve valamennyi összetett élelmiszer besugárzott élelmiszer-összetevőjét „besugárzott” vagy „ionizáló sugárzással kezelt” feliratú címkével kell ellátni.

A megfelelő címkézés biztosítása, illetve a nem engedélyezett termékek kimutatása érdekében az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) az Európai Bizottság megbízásából számos vizsgálati módszert szabványosított.

2. A BESUGÁRZÁST VÉGZŐ LÉTESÍTMÉNYEKBE ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A tagállamok létesítményeiről a Bizottság honlapján található részletes tájékoztatás:

http://europa.eu.int/comm/food/food/biosafety/irradiation/approved_facilities_en.pdf

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

2.1. Belgium

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a Sterigenics SA besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)
Békacomb	2 784,3
Hal és kagyló	504,4
Fűszernövények és fűszerek	433,2
Baromfi	295,5
Hús	224,6
Tojáspor	167,2
Zöldség	73,2
Szárított vér	30,0
Gumiarábikum	17,7
Szárított gyümölcs	1,1
Egyéb	949,4
Összesen	5 480,6

⁽¹⁾ HL L 66., 1999.3.13., 24. o.

⁽²⁾ HL C 112., 2006.5.12., 6. o.

2.2. Cseh Köztársaság

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy az Artim spol.s.r.o. besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt teljes átlagos sugárzási dózis (kGy)
Szárított aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők	79,5	5–10
Összesen	79,5	

2.3. Németország

A jelentéstételi időszakban öt engedélyezett, besugárzást végző létesítmény működött Németországban:

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek és fűszernövények	168,7	<10
Szárított zöldségek	69,3	<10
Összesen	238,0	

71,3 tonna besugárzott élelmiszert exportáltak harmadik országokba.

b) BGS/Beta-Gamma Service GmbH & Co. KG, Wiehl

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző két létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményekben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek és fűszernövények	4,5	4–10
Friss zöldség	3,4	6–10
Szárított zöldség	9,9	6–9
Összesen	17,8	

Valamennyi besugárzott élelmiszert harmadik országokba exportálták.

c) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek és fűszernövények	64,3	5–10
Zöldségek	18,9	10
Összesen	83,2	

Valamennyi besugárzott élelmiszert harmadik országokba exportálták.

d) *Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG, Bruchsal*

Ebben a létesítményben 2006-ban nem került sor élelmiszeripari termékek besugárzására.

2.4. Spanyolország

Spanyolországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

a) *Ionmed Esterilización, SA*

Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy a besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított aromás növények, fűszerek és növényi ízesítők	290,6	<10

b) *Aragogamma, SA*

Ebben a létesítményben 2006-ban nem került sor élelmiszeripari termékek besugárzására.

2.5. Franciaország

Franciaországban hat létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóságok által 2006-ban végzett ellenőrzések megerősítették, hogy 4 besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek. Két létesítmény esetében észrevételeket tettek a nyilvántartással, a termékek kezelés előtti státuszával és a besugárzási adagok mérésével kapcsolatban.

Az alábbi táblázat az e létesítményekben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszernövények, fűszerek és szárított zöldségek	110	10
Gumiarábikum	149	3
Baromfi	1 780	5
Fagyasztott békacomb	965	5
Összesen	3 004	

2.6. Magyarország

Az illetékes hatóság által 2006-ban végzett hivatalos ellenőrzés megerősítette, hogy az Agroster Besugárzó Rt. (Budapest, Jászberényi út 5.) nevű besugárzást végző létesítmény megfelel az 1999/2/EK irányelv követelményeinek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek, fűszerpaprika	36,3	4–8
Dehidratált termékek	13,6	3–6
Fűszernövények	75,0	3–8
Összesen	124,9	

2.7. Olaszország

Olaszországban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása. Az illetékes hatóság megerősítette, hogy a Gammarad Italia SpA létesítmény megfelel a követelményeknek.

Az alábbi táblázat az e létesítményben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáját és mennyiségeit mutatja.

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Szárított aromás növények és növényi ízesítők	2,4	9
Összesen	2,4	

2.8. Hollandia

Az Isotron NL-nek az Edeben és az Etten-Leurben található két létesítményében az alábbi termékeket kezelték besugárzással. A számok az átlagosan 800 kg súlyú és 2 m³ térfogatú kartonok számának felelnek meg. Az „élelmiszer” kategória azon termékekre vonatkozik, amelyek besugárzással való kezelése a rendeltetési országban engedélyezett.

	A kartonok száma Edeben	A kartonok száma Etten-Leurben
Fűszerek/fűszernövények	1 175	242
Szárított zöldségek	404	1 691
Baromfi (fagyasztott)	217	5
Homoki garnélarák (hűtött)		36
Homoki garnélarák (fagyasztott)	65	0
Béka-részek	216	84
Tojásfehérje (hűtött)	160	0
Élelmiszer ⁽¹⁾	670	1 353
Élelmiszerminta	47	2
Összesen	3 023	3 377

(¹) Harmadik országokba irányuló kivitelre szánt termékek.

Hollandiában 2006-ban összesen 3 023 + 3 377 = 6 400 kartont kezelték besugárzással; ez **5 120 tonna** élelmiszeripari terméknek felel meg.

2.9. Lengyelország

Lengyelországban két létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

Az alábbi táblázatok az e létesítményekben 2006-ban besugárzott élelmiszerek kategóriáit és mennyiségeit mutatják.

Nukleáris Kémiai és Technológiai Intézet, Varsó

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Száritott fűszerek, száritott aromás fűszernövények, növényi ízesítők	616,7	5–10

Alkalmazott Sugárkémiai Intézet, Lodzi Műszaki Egyetem

Élelmiszer	Mennyiség (t)	Elyelt átlagos dózis (kGy)
Fűszerek	0,45	7–10
Összesen	0,45	

2.10. Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban egy létesítményben engedélyezett az élelmiszerek besugárzása.

A létesítmény engedélye keretein belül nem végzett élelmiszer-besugárzást 2006-ban.

2.11. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

10 tagállam rendelkezik az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban engedélyezett, besugárzást végző létesítménnyel.

Kilenc tagállam továbbította a Bizottságnak a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeit a besugárzással kezelt élelmiszerek mennyiségeit is megadva.

3. A TERMÉK ÉRTÉKESÍTÉSI FÁZISÁBAN VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK EREDMÉNYEI, VALAMINT A BESUGÁRZOTT ÉLELMISZEREK KIMUTATÁSÁRA HASZNÁLT MÓDSZEREK

A tagállamok a következő információkat bocsátották rendelkezésre:

3.1. Ausztria

138 mintát vizsgáltak meg az ionizáló sugárzással való kezelés tekintetében. Egyik minta sem bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 138		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Bazsalikom	3	0	EN 1788/EN 13751
Oregánó	10	0	EN 1788/EN 13751
Majoránna	4	0	EN 1788/EN 13751
Paprika	10	0	EN 1788/EN 13751
Bors	14	0	EN 1788/EN 13751
Rozmaring	3	0	EN 1788/EN 13751

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 138		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Kakukkfű	5	0	EN 1788/EN 13751
Gyógynövénytea	51	0	EN 1788/EN 13751
Csirke	19	0	EN 1786
Pulyka	6	0	EN 1786
Kacsa	10	0	EN 1786
Lúd	3	0	EN 1786
Összesen	138	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.2. Belgium

Összesen 100 mintát vizsgáltak meg. Egy minta bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 100		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett (származás)	
Fűszerek	9	0	EN 1788
Szárított gyümölcs és zöldség	21	0	EN 1788
Friss eper	11	0	EN 1788
Étrend-kiegészítők	17	1	
Homoki garnélarák	22	0	EN 1788
Rákfélés és puhatestűek	19	0	EN 1788
Összesen	99	1	
A vizsgált minták összesen (%)	99	1	

3.3. Ciprus

2006-ban a termék értékesítési fázisában nem végeztek az élelmiszerek besugárzására vonatkozó analitikai vizsgálatokat.

3.4. Cseh Köztársaság

Összesen 115 mintát vizsgáltak meg. 4 minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 115		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszerek	22	0	EN 1788
Gyógynövénytea-termékek	13	1	EN 1788
Étrend-kiegészítők	7	2 ⁽¹⁾	EN 1788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 115		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Instant metélt	9	1 ⁽²⁾	EN 1788
Friss gyümölcs	30	0	EN 1788/EN 1785
Baromfi	15	0	EN 1785
Hal és kagyló	12	0	EN 1785
Homoki garnélarák	3	0	EN 1785
Összesen	111	4	
A vizsgált minták összesen (%)	96,5	3,5	

(¹) Száritott, préselt fűszernövény.
(²) Besugárzott fűszerkeverék.

3.5. Németország

Összesen 4 137 élelmiszermintát vizsgáltak meg, amelyekből 71-en végeztek besugárzást; ezekből 5 felelt meg az előírásoknak és 66 (az összes minta 1,6 %-a) nem felelt meg az előírásoknak:

- 23 minta azon élelmiszerekhez tartozik, amelyek esetében engedélyezett a besugárzás, de a minták nem voltak megfelelően címkézve,
- 41 minta azon élelmiszerekhez tartozik, amelyek esetében nem engedélyezett a besugárzás és a minták nem voltak megfelelően címkézve,
- 2 mintán feltüntették a besugárzást, de a besugárzás nem engedélyezett.

Az előírásoknak nem megfelelő minták nagy része az étrend-kiegészítők (11 %) és a levesek és szósok (9 %) kategóriába tartozik. Az előírásoknak nem megfelelő minták száma az „ázsiai tésztából készült falatkák, krékek, pizza, TV előtt fogyasztott snack” kategóriában jelentősen csökkent (a 2005. évi 37 %-ról 2006-ban 5 %-ra).

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 137		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Tej/tejtermékek	41	0	EN 1375; EN 1784; EN 1785; EN 1787; EN 1788
Zöldfűszerrel ízesített sajt	58	0	EN 1787; EN 1788; EN 1788 mod.; EN 13751
Fűszervaj	29	0	EN 1787; EN 1788
Tojás, tojásból készült termékek	6	0	EN 1784
Hús (beleértve a fagyasztott húst, kivéve a baromfit és a vadhúst)	18	0	EN 1784; EN 1786
Húsiipari termékek (kivéve a kolbászt)	39	0	EN 1784; EN 1786
Kolbász	58	0	EN 1784; EN 1786; EN 1787; EN 1788
Baromfi	141	0	EN 1784 mod.; EN 1786

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 137		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Vadhús	12	0	EN 1784; EN 1786
Hal és halászati termékek	140	0	L 00.00 41 ESR; EN 1784 mod., EN 1786; EN 1788
Rákok, kagylók, kékkagylók és egyéb vízi állatok, beleértve a belőlük készült termékeket	258	4	EN 1786; ASU analog § 64 LFGB L 12.01; EN 13751; § 64 LFGB L 53.00-3, L 00.00-42
Hüvelyesek	47	0	EN 1787, EN 1788
Levesek, szósók	175	18	EN 1375, EN 1784; EN 1785; EN 1787; EN 1788; PSL, EN 13751
Gabonafélék és gabonakészítmények	34	0	EN13708; § 64 L 00.00-43, EN 1787; EN 1788
Olajos magvak	52	0	EN 1784; EN 1788
Dió	102	0	EN 1375; EN 1784; EN 1784 mod.; EN 1787; EN 1788
Burgonya, magas keményítőtartalmú növényi részek	56	0	EN 13751; EN 1788
Friss zöldség, saláta	72	0	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Szárított zöldségek, növényi termékek	78	2	EN 13751; EN 1787; EN 1788
Friss gomba	18	0	EN 1788; EN 1375
Szárított gomba vagy gombából készült termékek	199	5	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Friss gyümölcs	109	0	EN 1787; EN 1788; EN 1784
Szárított gyümölcs vagy gyümölcsből készült termékek	200	0	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788
Kakaópor	11	0	
Nyers kávé	5		EN 13751, EN 1788
Tea, teához hasonló termékek	431	3	EN 13708; EN 13751; EN 1787; EN 1788, § 64 L 00.00-43
Fogyasztásra kész ételek	21	0	EN 13751; EN 1786; EN 1787; EN 1788
Fűszerek, beleértve a készítményeket és a fűszersót	1 339	16	EN 13751; EN 1784; EN 1787; EN 1788 PSL, § 64 L 00.00-43

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 4 137		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, de nem engedélyezett besugárzás és/vagy nem megfelelően címkézett	
Fűszernövények	84	0	EN 13751, EN 1787, EN 1788
Száraz készételek	43	1	EN 13751; EN 1787; EN 1788, § 64 L 00.00-43
Ázsiai tésztából készült falatkák, krékek, pizza, TV előtt fogyasztott snack	82	4	EN 1788; PSL
Étrend-kiegészítők	87	11	EN 13751; EN 13708, EN 1787; EN 1788; § 64 L 00.00-43
Egyéb	21	1	EN 13751; EN 1787; EN 1788
Összesen	4 066	66	
A vizsgált minták összesen (%)	98,4	1,6	

Az alábbi 5 besugárzott minta felelt meg az uniós irányelveknek: a „rákok, kagylók, kékkagylók és egyéb vízi állatok, beleértve a belőlük készült termékeket” kategóriába tartozó 2 minta és a „levesek és szószok” kategóriába tartozó 3 minta.

3.6. Dánia

2006-ban a forgalmazási szakaszban nem végeztek az élelmiszerek besugárzására vonatkozó analitikai vizsgálatokat.

3.7. Észtország

Összesen 10 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 10		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszerek	5	0	PSL, EN 13751
Tea	5	0	PSL, EN 13751
Összesen	10	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.8. Görögország

Összesen 3 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 3		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Fűszernövények és fűszerek	2	0	EN 13751 (PSL)
Tea	1	0	EN 13751 (PSL)
Összesen	3	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.9. Spanyolország

2006-ban a forgalmazási szakaszban nem végeztek az élelmiszerek besugárzására vonatkozó analitikai vizsgálatokat.

3.10. Finnország

Összesen 246 mintát vizsgáltak meg. Szárított fűszerekből és fűszernövényekből összesen 158 mintát vizsgáltak meg, amelyek közül 19 minta esetében mutattak ki besugárzott anyagokat. A 77 megvizsgált étrend-kiegészítő közül 10 tartalmazott besugárzott anyagokat. A tengeri állatokból készült termékekből álló 11 minta közül pedig 1 tartalmazott besugárzott anyagokat.

A besugárzott minták egyike sem volt megfelelően felcímkézve, a besugárzást végző létesítmények pedig nem rendelkeztek EU-engedéllyel.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 246		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Szárított fűszerek és fűszernövények	139	19	EN 13751; EN 1788
Étrend-kiegészítők	67	10	EN 13751; EN 1788
Tengeri eredetű élelmiszertermékek	10	1	
Összesen	216	30	
A vizsgált minták összesen (%)	88	12	

3.11. Franciaország

Összesen 216 mintát vizsgáltak meg, és 32 minta esetében állapították meg, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 216		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Fagyasztott csigahús	2	0	EN 1788
Szárított gomba	71	0	EN 1788
Növényi alapú étrend-kiegészítők	11	5	EN 1788
Rákfélék és kagyló	45	24	EN 1788
Békacomb	3	2	EN 1788
Szárított gyümölcs	1	0	EN 1788
Fűszerek és fűszernövények	16	0	EN 1788
Szárított zöldség és származékos termékek	13	0	EN 1788
Piros gyümölcsök és más bogyós gyümölcsök	4	0	EN 1788
Ázsiai tésztábol készült száraz falatkák	14	1	EN 1788
Homoki garnélarák	10	0	EN 1788

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 216		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Szárított és reszelt kókuszdióbél	3	0	EN 1788
Tea és gyógynövénytea	1	0	EN 1788
Összesen	184	32	
A vizsgált minták összesen (%)	85	15	

Az előírásoknak nem megfelelő, rákféléket és kagylókat tartalmazó 24 minta közül 22 ugyanattól a vállalattól származó, garnélarákfarkból vett minta volt.

3.12. Magyarország

Összesen 104 mintát vizsgáltak meg, amelyek közül 2 minta esetében mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 104	
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett
Fűszerek	80	1
Tea	23	0
Étrend-kiegészítők	1	1
Összesen	102	2
A vizsgált minták összesen (%)	98	2

3.13. Írország

Összesen 452 mintát vizsgáltak meg 2006-ban. 13 minta esetében megállapították, hogy azok besugárzottak, és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 452		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Metélt	107	1	EN 13751: vizsgálatra, EN 1788: vizsgálati eredmény megerősítéséhez
Levesek és szószok	10	0	
Ételfésztők/levesalapok	38	3	
Fűszernövények és fűszerek	220	8	
Kávé és tea (beleértve a gyógynövényteákat)	43	0	
Magvak	13	0	
Gabonakészítmények, sütőipari termékek és élesztő	8	0	
Étrend-kiegészítők/vitaminok	9	1	
Gyümölcs- és zöldségfélék	1	0	
Vegyes	3	0	
Összesen	439	13	
A vizsgált minták összesen (%)	97 %	3 %	

3.14. Olaszország

Összesen 66 mintát vizsgáltak meg, és egyik sem bizonyult besugárzottnak.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 66		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Fűszernövények, fűszerek és növényi kivonatok	66	0	EN 13784
Összesen	66	0	
A vizsgált minták összesen (%)	66	0	

3.15. Lettország

E tagállam nem továbbította a piaci ellenőrzések eredményeit.

3.16. Litvánia

Összesen 30 mintát vizsgáltak meg, amelyek közül 1 minta esetében mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 30		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Fűszerek és fűszernövények	7	0	LST EN 13783:2004
Tea	22	1	LST EN 13783:2004
Összesen	29	1	
A vizsgált minták összesen (%)	100	3	

3.17. Luxemburg

Összesen 20 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 20		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Fűszerek	15	0	EN 1788
Szárított gyümölcs	1	0	EN 1788
Tea	4	0	EN 1788
Összesen	20	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.18. Málta

E tagállam nem továbbította a piaci ellenőrzések eredményeit.

3.19. Hollandia

E tagállam nem továbbította a piaci ellenőrzések eredményeit.

3.20. Lengyelország

Összesen 139 mintát vizsgáltak meg, és 2 minta esetében állapították meg, hogy azok besugárzottak és nem megfelelően címkézettek.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 139		Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott, nem megfelelően címkézett	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	51	2	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Burgonya	3	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Vörös- és fokhagyma	21	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Baromfi	1	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Hántolt dió	34	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Fűrésztes garnélarák, hal	22	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Friss gyümölcs	7	0	EN 1786; EN 1787; EN 1788
Összesen	137	2	
A vizsgált minták összesen (%)	99	1	

3.21. Portugália

E tagállam nem továbbította a piaci ellenőrzések eredményeit.

3.22. Svédország

2006 során 8, főként baromfihúsból álló mintát vizsgáltak meg az EN 1784 CEN-módszerrel, és egyik minta sem volt besugárzott.

3.23. Szlovákia

Összesen 37 mintát vizsgáltak meg, melyek közül egyikben sem mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 37		Alkalmazott módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: besugárzott	
Pisztácia, különböző héjas gyümölcsűek	18	0	GC
Sajt	17	0	GC
Kacsa	2	0	GC
Összesen	37	0	
A vizsgált minták összesen (%)	100	0	

3.24. Szlovénia

2006 folyamán 40 mintát vizsgáltak meg, és 3 étrend-kiegészítő mintában mutattak ki besugárzást.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 40			Alkalmazott CEN-módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: eredménytelen	Eredmény: besugárzott	
Fűszerek és fűszernövények	10	0	0	EN 13751
Étrend-kiegészítők	8	4	3	EN 1788; EN 13751
Szárított leveskeverék	10	5	0	EN 1788; EN 13751
Összesen	28	9	3	
A vizsgált minták összesen (%)	70	22,5	7,56	

3.25. Egyesült Királyság

Az Élelmiszerszabvány-ügyi Hivatalnak 530 olyan termékről van tudomása, melyekből az Egyesült Királyság helyi végrehajtó hatóságai 2006-ben mintát vettek és melyeket megvizsgáltak a besugárzott élelmiszerek kimutatására szolgáló, szabványosított vizsgálati módszerekkel. Az 530 mintából 49 (9 %) bizonyult besugárzottnak. Az „eredménytelen” mintákat vagy köztes mintának nyilvánították az EN 13751:2002 CEN-módszer segítségével és nem vetették őket alá további vizsgálatnak; vagy olyan „alacsony érzékenyséűek” voltak, hogy ásványszemcse-tartalmuk nem volt elegendő pontos elemzések végzéséhez.

Vizsgált élelmiszerek	A vizsgált minták száma: 530			Alkalmazott módszer
	Eredmény: nem besugárzott	Eredmény: eredménytelen	Eredmény: besugárzott	
Szárított fűszernövények, fűszerek és növényi ízesítők	253	22	20	EN 13751; EN 1778
Kuszkusz és szárított ételízesítők	3	0	0	
Szárított leveskeverék	10	2	0	
Metélt és szárított ételízesítők	64	6	7	
Rizs és szárított ételízesítők	3	1	0	
Tészta és szárított ételízesítők	2	0	0	
Szósok (folyékony/fagyasztott)	14	1		
Szárított gyümölcs	5	0	0	
Zöldségek, beleértve a vöröshagymát	9	0	0	
Tea	11	1	6	
Olaj	4	0	0	
Hal/tengeri állatok (pl. kagyló, fűrészes garnélarák)	4	0	0	
Étrend-kiegészítők	52	9	16	
Vegyes	5	0	0	
Összesen	439	42	49	
A vizsgált minták összesen (%)	83	8	9	

3.26. Az EU-ra vonatkozó összefoglaló

Az alábbi táblázat a vizsgált minták számát és az eredményeket foglalja össze az EU egészére vonatkozóan:

Tagállam	A nem besugárzott minták száma	A besugárzott minták száma	A besugárzott, nem megfelelően címkézett minták (%)
AT	138	0	0
BE	99	1	1
CY	NAV	NAV	NAV
CZ	111	4	3,5
DE	4 066	71	1,6
DK	NAV	NAV	NAV
EE	10	0	0
EL	3	0	0
ES	NAV	NAV	NAV
FI	216	30	12
FR	184	32	15
HU	102	2	2
IE	439	13	3
IT	66	0	0
LV	NI	NI	NI
LT	29	1	3
LU	20	0	0
MT	NI	NI	NI
NL	NI	NI	NI
PL	137	2	1
PT	NI	NI	NI
SE	8	0	0
SK	37	0	0
SI	28 (*)	3	8
UK	439 (*)	49	9
Összesen	6 134	203	3,3

NI: A tagállamok nem továbbítottak információt.

NAV: 2006-ban nem végeztek analitikai vizsgálatot.

(*) Szlovénia 9, az Egyesült Királyság pedig 42 mintát nyilvánított eredménytelennek.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

4.1. A besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményei

Az 1999/2/EK irányelv előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a Bizottságot a besugárzást végző létesítményekben elvégzett vizsgálatok eredményeiről, a sugárzással kezelt élelmiszerek kategóriáiról és mennyiségeiről, valamint az alkalmazott dózisokról.

2006-ban 10 tagállamban működött engedélyezett, besugárzást végző létesítmény.

Valamennyi tagállam rendelkezésre bocsátotta a kezelt élelmiszerkategóriákkal kapcsolatos, kért információkat.

Az Európai Unióban 2006 folyamán 15 058 tonna élelmiszert kezeltek besugárzással.

4.2. A termék értékesítési fázisában elvégzett vizsgálatok eredményei

2006-ban 18 tagállam végzett analitikai vizsgálatokat és nyújtotta be a kért adatokat. Három tagállam tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem végzett analitikai vizsgálatokat az e jelentés által lefedett időszakban.

A benyújtott információk azt mutatják, hogy 2006-ban a minták 3,3 %-át kezelték illegálisan sugárzással és/vagy nem címkézték megfelelően.

A jogsértések egyenlőtlenül oszlanak meg az egyes termékkategóriák között. A forgalomban lévő és az előírásoknak nem megfelelő termékek legtöbbször általában az étrend-kiegészítők (Németországban, Finnországban és az Egyesült Királyságban), valamint a levesek és szószok (Németországban) kategóriájába tartozott. A Németországban talált, besugárzott minták száma az „ázsiai térsztából készült falatkák” kategóriában jelentősen csökkent (a 2005. évi 37 %-ról 2006-ban 5 %-ra).

A Bizottság elvárja, hogy a tagállamok továbbra is összpontosítsanak e termékek ellenőrzésére, és hozzák meg a szükséges intézkedéseket.

A tagállamok között a vizsgálatok eredményeinek tekintetében tapasztalható különbségek részben a mintaválasztással és az alkalmazott vizsgálati módszerek hatékonyságával magyarázhatók.

4.3. A 2007. évi jelentéshez szükséges vizsgálati eredmények benyújtásának határideje

Az 1999/2/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint a 2007-ben elvégzett vizsgálatok eredményeit 2008. június 30-ig kell benyújtani a Bizottsághoz.
